РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/461 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 30 март 2020 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета с цел предоставяне на финансова помощ на държавите членки и на държавите, водещи преговори за присъединяване към Съюза, които са сериозно засегнати от тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, трета алинея и член 212, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

след консултация с Европейския икономически и социален комитет,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([1]),

като имат предвид, че:

(1) Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (по-нататък наричан „Фондът“) бе създаден с Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета ([2]). Целта на Фонда бе да предоставя финансова помощ на държавите членки при големи бедствия като конкретна проява на европейската солидарност при кризи.

(2) При настъпването на тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве Съюзът следва да изрази своята солидарност с държавите членки и техните граждани, като предостави финансова помощ, чрез която да окаже подкрепа на засегнатото население, да допринесе за бързото възстановяване на нормалните условия на живот в засегнатите от бедствието региони и да ограничи разпространението на инфекциозни заболявания.

(3) При тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве Съюзът следва да прояви солидарност и с държавите, които водят преговори за присъединяване към Съюза.

(4) В резултат на извънредни ситуации в областта на общественото здраве, по-специално официално обявяване на вирусна пандемия може да възникне тежка кризисна ситуация. Фондът дава възможност на Съюза да окаже подкрепа при мобилизирането на службите за действие при извънредни ситуации, за да се посрещнат най-належащите нужди на хората и да се допринесе за бързото възстановяване на засегнатата от поражения възлова инфраструктура с оглед възобновяването на икономическата дейност в пострадалите региони. Понастоящем обаче Фондът е ограничен до подпомагане при природни бедствия, причиняващи материални щети, и не включва големи бедствия, дължащи се на биологични опасности. Следва да се въведат разпоредби, които предвиждат възможност за намеса на Съюза при тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве.

(5) Целта на предприеманото действие е да допълни усилията на засегнатите държави в случаите, когато последиците от дадена кризисна ситуация са толкова тежки, че тези държави не могат да се справят с нея само със собствени средства. Доколкото тази цел не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците от действието може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейски съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(6) В съответствие с принципа за субсидиарност действията, предприемани съгласно настоящия регламент, следва да бъдат ограничени до тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве. Тези извънредни ситуации следва да бъдат определени въз основа на публичните разходи, необходими за преодоляване на тези ситуации.

([1]) Позиция на Европейския парламент от 26 март 2020 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 30 март 2020 г.

([2]) Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ОВ L 311, 14.11.2002 г., стр. 3).

(7) Помощта на Съюза следва да допълва усилията на засегнатите държави и да се използва за покриване на част от публичните разходи, необходими за провеждането на най-неотложните спешни действия, които се налагат в извънредната ситуация.

(8) В съответствие с принципа на субсидиарност помощта от Съюза следва да се отпуска само по искане на засегнатата държава. Комисията следва да осигури равноправно третиране на подадените от държавите заявления.

(9) Комисията следва да е в състояние да вземе бързо решение за заделяне на конкретни финансови ресурси и възможно най-бързо да ги мобилизира. Поради това съществуващите разпоредби за авансовите плащания следва да бъдат подсилени чрез увеличаване на размера на тези плащания.

(10) Настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

(11) Поради избухването на COVID-19 и неотложността от справяне със свързаната с него криза в областта на общественото здраве е уместно да се предвиди изключение от срока от осем седмици, посочен в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към ДЕС, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

(12) Поради това Регламент (ЕО) № 2012/2002 следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕО) № 2012/2002 се изменя, както следва:

1) Член 2 се заменя със следното:

„*Член 2*

1. По искане на държава членка или на държава, която е в процес на преговори за присъединяване към Съюза, наричани по-нататък „отговаряща на условията държава“, помощ от Фонда може да се мобилизира в случай на сериозни последици върху условията на живот, човешкото здраве, природната среда или икономиката в един или повече региони на тази отговаряща на условията държава, предизвикани от:

а) голямо или регионално природно бедствие на територията на същата отговаряща на условията държава или на съседна отговаряща на условията държава; или

б) тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве на територията на същата отговаряща на условията държава.

Преките щети, причинени като непосредствена последица от природно бедствие, се разглеждат като част от щетите, причинени от това природно бедствие.

2. За целите на настоящия регламент „голямо природно бедствие“ означава всяко природно бедствие, което в отговаряща на условията държава предизвиква преки щети, чийто прогнозен размер надхвърля или 3 000 000 000 EUR по цени от 2011 г., или 0,6 % от БНД на тази държава.

2а. За целите на настоящия регламент „тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве“ означава всяка животозастрашаваща или друга сериозно застрашаваща здравето опасност с биологичен произход в отговаряща на условията държава, която засяга сериозно човешкото здраве и налага решителни действия за ограничаване на по-нататъшното ѝ разпространяване, в резултат на което възниква публична финансова тежест за отговарящата на условията държава във връзка с провеждането на мерки за спешно реагиране, чийто прогнозен размер надхвърля 1 500 000 000 EUR по цени от 2011 г. или 0,3 % от БНД на тази държава.

3. За целите на настоящия регламент „регионално природно бедствие“ означава всяко природно бедствие, което нанася в регион на ниво NUTS 2 на отговаряща на условията държава преки щети, надвишаващи 1,5 % от брутния вътрешен продукт (БВП) на този регион.

Чрез дерогация от първа алинея, когато засегнатият регион, в който е настъпило природното бедствие, е най-отдалечен регион по смисъла на член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз, „регионално природно бедствие“ означава всяко природно бедствие, което предизвиква преки щети, надвишаващи 1 % от БВП на същия регион.

Когато природното бедствие засяга няколко региона на ниво NUTS 2, прагът се прилага към средния БВП на тези региони, изчислен според дела от общите щети във всеки регион.

4. Помощ от Фонда може да се мобилизира и за всяко природно бедствие в отговаряща на условията държава, което е голямо природно бедствие и в отговаряща на условията съседна държава.

5. За целите на настоящия член се използват хармонизирани статистически данни, предоставени от Евростат.“

2) В член 3 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Помощта се предоставя под формата на финансови вноски от Фонда. Те се отпускат на отговарящата на условията държава еднократно за всяко отговарящо на условията бедствие или извънредна ситуация.

2. Целта на Фонда е да допълни усилията на засегнатите държави и да покрие част от техните публични разходи с оглед подпомагане на отговарящата на условията държава да предприеме, в зависимост от вида на отговарящото на условията бедствие или извънредна ситуация, следните основни спешни действия и действия по възстановяване:

а) възстановяване на функционирането на инфраструктурата и предприятията в сферата на енергетиката, водоснабдяването и отпадъчните води, телекомуникациите, транспорта, здравеопазването и образованието;

б) осигуряване на временно настаняване и финансиране на спасителни операции, които да посрещнат нуждите на засегнатото население;

в) осигуряване на превантивна инфраструктура и предприемане на мерки за защита на културното наследство;

г) почистване на засегнатите от бедствието области, включително природните зони, в съответствие, когато е уместно, с екосистемни подходи, както и неотложно възстановяване на засегнатите природни зони с цел избягване на непосредствените последици от ерозия на почвата;

д) мерки за предоставяне на неотложна помощ, включително медицинска, на населението, засегнато от тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве, и за опазването на това население от риска да бъде засегнато, включително чрез профилактика, проследяване или контрол на разпространението на болести, борба със сериозни рискове за общественото здраве или смекчаване на въздействието им върху общественото здраве.

За целите на първа алинея, буква а) „възстановяване на функционирането“ означава възстановяване на инфраструктурата и заводите в състоянието им преди настъпването на природното бедствие. Когато не е възможно от правна гледна точка или не е оправдано от икономическа гледна точка да се възстанови състоянието преди настъпването на природното бедствие, или когато държавата бенефициер реши да премести или да усъвършенства функционалността на засегнатите инфраструктура или завод, за да подобри способността си да устои на бъдещи природни бедствия, Фондът може да спомогне за финансиране на разходите по възстановяването само до нивото на прогнозните разходи за възстановяване на предишното състояние.

Разходите, надвишаващи нивото на разходи, посочено във втора алинея, се финансират от собствените фондове на държавата бенефициер или при възможност, от други фондове на Съюза.

За целите на първа алинея, буква б) „временно настаняване“ означава настаняване, което трае, докато засегнатото население бъде в състояние да се върне в първоначалните си жилища, след като те бъдат ремонтирани или възстановени.“

3) В член 4а параграф 2 се заменя със следното:

„2. Размерът на авансовата сума не може да надвишава 25 % от очаквания общ размер на финансовите вноски и в никакъв случай не надвишава 100 000 000 EUR. След като определи окончателния размер на финансовите вноски, които ще бъдат отпуснати, Комисията отчита размера на авансовата сума, преди да изплати остатъка от определения размер на финансовите вноски. Комисията си възстановява недължимо платените авансови суми.“

4) В член 8 параграф 3 се заменя със следното:

„3. Не по-късно от шест месеца след изтичането 18-месечния срок, посочен в параграф 1, държавата бенефициер представя доклад за усвояването на финансови вноски от Фонда с отчет за разходите, като посочва финансирането, получено за съответните действия от други източници, включително застрахователни обезщетения и компенсации от трети страни.

Докладът за усвояването на вноските посочва в зависимост от характера на отговарящото на условията бедствие или извънредна ситуация:

а) превантивните мерки, предприети или предложени от държавата бенефициер с оглед ограничаването на бъдещи щети и избягването, доколкото е възможно, на повторно възникване на подобни природни бедствия или извънредни ситуации в областта на общественото здраве, включително използването на европейските структурни и инвестиционни фондове за тази цел;

б) хода на прилагането на съответното законодателство на Съюза в областта на предотвратяването и управлението на риска от бедствия;

в) извлечения в резултат на бедствието или извънредната ситуация опит, както и предприетите или предложените мерки за гарантиране на опазването на околната среда и на устойчивостта по отношение на изменението на климата, природните бедствия и извънредните ситуации в областта на общественото здраве; както и

г) всякаква друга имаща отношение информация във връзка с мерките за предотвратяване и ограничаване на риска, предприети съобразно характера на природното бедствие или извънредната ситуация в областта на общественото здраве.

Докладът за усвояването на вноските се придружава от становище на независим одитен орган, изготвено в съответствие с международно възприетите одиторски стандарти, с което се констатира дали отчетът за разходите дава вярна и точна представа и дали финансовите вноски от Фонда са усвоени законосъобразно и правомерно в съответствие с член 59, параграф 5 и член 60, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

След завършване на процедурата, посочена в първа алинея, Комисията приключва помощта от Фонда.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 30 март 2020 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
D. M. SASSOLI	G. GRLIĆ RADMAN